

Sygn. akt VIII U 1440/16

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 10 listopada 2016 r.

Sąd Okręgowy w Gliwicach VIII Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący:	SSO Mariola Szmajduch
Protokolant:	Katarzyna Stefańczyk

po rozpoznaniu w dniu 10 listopada 2016 r. w Gliwicach

sprawy T. B. (1)

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w Z.

o prawo do emerytury

na skutek odwołania T. B. (1)

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w Z.

z dnia 5 lipca 2016 r. **nr** (...)

oddala odwołanie.

(-) SSO Mariola Szmajduch

Sygn. akt. VIII U 1440/16

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 5 lipca 2016r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w Z. odmówił ubezpieczonemu T. B. (2) prawa do emerytury w niższym wieku w oparciu o art. 184 w związku z art. 39 ustawy z dnia 17 grudnia 1998r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (tekst jednolity: Dz.U. z 2016r. poz. 887 ze zm.), ponieważ do dnia 1 stycznia 1999r. nie osiągnął on 25 – letniego okresu składkowego i nieskładkowego.

W odwołaniu od powyższej decyzji ubezpieczony domagał się jej zmiany poprzez przyznanie mu prawa do wcześniejszej emerytury. W uzasadnieniu wskazał, że w jego przypadku winien znaleźć zastosowanie art. 39, w zw. z art. 46 wyżej powołanej ustawy, co spowoduje, że będzie się legitymował 25 letnim stażem pracy na dzień 31 grudnia 2008r., a nie jak to przyjął ZUS w oparciu o art. 39, w zw. z art. 184 na dzień 1 stycznia 1999r. Dodatkowo domagał się, na podstawie art. 10a ustawy emerytalnej, uwzględnienia okresu pobierania górniczej renty z tytułu niezdolności do pracy, tj. od 1 kwietnia 1984r. do grudnia 1985r. W ocenie odwołującego po dodatkowym uwzględnieniu tego okresu spełni on również warunki uzyskania prawa do emerytury na podstawie art. 39, w zw. z art. 184.

W odpowiedzi na odwołanie organ rentowy wniósł o jego oddalenie, podtrzymując swoje stanowisko zawarte w uzasadnieniu zaskarżonej decyzji.

Sąd ustalił co następuje:

Ubezpieczony T. B. (1) urodził się (...)

W dniu 14 czerwca 2016r. ubezpieczony złożył wniosek o emeryturę w obniżonym wieku emerytalnym z tytułu wykonywania pracy górniczej pod ziemią stale i w pełnym wymiarze czasu pracy przez okres co najmniej 5 lat.

W dniu 5 lipca 2016r. ZUS wydał zaskarżoną decyzję odmowną.

ZUS uwzględnił skarżącemu, na dzień 1 stycznia 1999r., 23 lata, 11 miesięcy i 6 dni okresów składkowych uzupełnionych okresami nieskładkowymi w wymiarze nie przekraczającym 1/3 udowodnionych okresów składkowych, w tym 7 lat i 6 miesięcy pracy górniczej wykonywanej stale i w pełnym wymiarze czasu pracy pod ziemią. Zdaniem organu rentowego udokumentowany okres pracy górniczej uprawnia ubezpieczonego do obniżenia wieku emerytalnego, o którym mowa w art. 27 pkt 1, o 3,5 roku, zatem wiek emerytalny dla ubezpieczonego wynosi 61 lat i 6 miesięcy.

Sąd ustalił, że ubezpieczony nie przystąpił do otwartego funduszu emerytalnego.

Niezależnie od powyższego Sąd ustalił, że wyrokiem z dnia 13 grudnia 2011r. w sprawie VIII U 1690/11 Sąd Okręgowy w Gliwicach oddalił odwołanie ubezpieczonego od decyzji z dnia 6 lipca 2011r. odmawiającej mu prawa do emerytury na podstawie art. 39, w zw. z art. 184 i 46 ustawy emerytalnej. Apelacja od tego wyroku została oddalona przez Sąd Apelacyjny w Katowicach, wyrokiem z dnia 24 października 2012r. w sprawie III AUa 317/12.

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił na podstawie akt organu rentowego. Zebrany materiał dowodowy Sąd uznał za kompletny i wystarczający do poczynienia ustaleń faktycznych oraz do rozstrzygnięcia sprawy. Strony zasadniczo nie kwestionowały ustaleń Sądu w zakresie uwzględnionego stażu pracy górniczej. Wprawdzie odwołujący kwestionował nie zaliczenie mu do ogólnego stażu pracy okresu pobierania górniczej renty inwalidzkiej od 1 kwietnia 1984r. do grudnia 1985r., jednak fakt ten wynika również z akt organu rentowego, a ponadto kwestia zaliczenia tego okresu podlega ocenie prawnej nie faktycznej.

Sąd zważył, co następuje:

Odwołanie ubezpieczonego nie zasługuje na uwzględnienie.

Zgodnie z treścią art. 184 ust. 1 ustawy z dnia 17 grudnia 1998r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (t. j. Dz.U. z 2016r. poz. 887, ze zm.), ubezpieczonym urodzonym po dniu 31 grudnia 1948r. przysługuje emerytura po osiągnięciu wieku przewidzianego w art. 32, 33, 39 i 40, jeżeli w dniu wejścia w życie ustawy osiągnęli:

1) okres zatrudnienia w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze wymagany w przepisach dotychczasowych do nabycia prawa do emerytury
w wieku niższym niż 60 lat - dla kobiet i 65 lat - dla mężczyzn oraz

2) okres składkowy i nieskładkowy, o którym mowa w art. 27.

W myśl art. 184 ust 2 ustawy emerytura, o której mowa w ust. 1, przysługuje pod warunkiem nieprzystąpienia do otwartego funduszu emerytalnego albo złożenia wniosku o przekazanie środków zgromadzonych na rachunku w otwartym funduszu emerytalnym, za pośrednictwem Zakładu, na dochody budżetu państwa.

Na podstawie cytowanych przepisów, prawo do emerytury w obniżonym wieku, przysługuje ubezpieczonemu, który w dniu wejścia w życie ustawy tj. w dniu 1 stycznia 1999r. spełnił warunki w zakresie posiadania ogólnego stażu pracy

oraz pracy wykonywanej w warunkach szczególnych a nie osiągnął wymaganego wieku. Ubezpieczeni, którzy w chwili wejścia w życie ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych posiadali wymagany okres ubezpieczenia (szczególny i zwykły), mogą realizować prawo do emerytury na starych zasadach po osiągnięciu wieku emerytalnego określonego w art. 39 czy art. 32 również po dniu 31 grudnia 2008r. pod warunkiem nieprzystąpieniu do OFE. Wszystkie przesłanki muszą zostać spełnione łącznie.

Stosownie do treści przepisu art. 39 cytowanej ustawy, ubezpieczonemu, urodzonemu przed dniem 1 stycznia 1949r., spełniającemu warunek określony w art. 27 pkt 2 i niespełniającemu warunków wymaganych do uzyskania górniczej emerytury na podstawie art. 50a, który ma co najmniej 5 lat:

1) pracy górniczej, o której mowa w art. 50c ust. 1, wykonywanej pod ziemią stale i w pełnym wymiarze czasu pracy, albo

2) pracy górniczej, o której mowa w art. 50c ust. 1 pkt 4 i 5, wykonywanej stale i w pełnym wymiarze czasu pracy na odkrywce w kopalniach siarki i węgla brunatnego oraz w kopalniach otworowych siarki,

wiek emerytalny, o którym mowa w art. 27 pkt 1, obniża się o 6 miesięcy za każdy rok takiej pracy, nie więcej jednak niż o 15 lat.

W związku ze zmianą warunków nabywania prawa do emerytury przez ubezpieczonych urodzonych po dniu 31 grudnia 1948r., obowiązują od 1 stycznia 2013 (Dz. U. z 2012r. poz. 637), a polegającą na stopniowym podwyższaniu wieku emerytalnego kobiet i mężczyzn, podlegający obniżeniu wiek emerytalny, zdaniem sądu, powinien być ustalony według wieku, o którym mowa w art. 24 ust. 1a i 1 b, czyli w przypadku odwołującego urodzonego (...), 66 lat i 11 miesięcy.

Natomiast zgodnie z art. 46 prawo do emerytury na warunkach określonych w art. 29, 32, 33 i 39 przysługuje również ubezpieczonym urodzonym po dniu 31 grudnia 1948r. a przed dniem 1 stycznia 1969r., jeżeli spełniają łącznie następujące warunki:

1) nie przystąpili do otwartego funduszu emerytalnego albo złożyli wniosek o przekazanie środków zgromadzonych na rachunku w otwartym funduszu emerytalnym, za pośrednictwem Zakładu, na dochody budżetu państwa;

2) warunki do uzyskania emerytury określone w tych przepisach spełnił do dnia 31 grudnia 2008r.

Nie było sporne, że ubezpieczony posiada (na dzień 1 stycznia 1999r.) wymagany 5 – letni okresu pracy górniczej wykonywanej stale i w pełnym wymiarze czasu pracy pod ziemią – organ rentowy uznał mu 7 lat i 6 miesięcy takiej pracy.

Przedmiotem sporu w niniejszej sprawie pozostawało ustalenie, czy ubezpieczony spełnia przesłanki do nabycia emerytury wcześniejszej z tytułu obniżonego wieku. Odwołujący bowiem kwestionuje liczbę uznanych mu przez ZUS okresów składkowych i nieskładkowych, liczonych na dzień 31 grudnia 1998r.

Ubezpieczony podnosi ponadto, iż w jego ocenie ZUS bezpodstawnie nie zastosował wobec niego art. 46 ustawy emerytalnej, co pozwoliłoby na ustalenie dla niego ogólnego stażu pracy na dzień 31 grudnia 2008r. w wymiarze przekraczającym 25 lat.

Wprawdzie przepis art. 46 ustawy z dnia 17 grudnia 1998r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych przewiduje możliwość, uwzględnienia przy ustalaniu prawa do emerytury wcześniejszej, spełnienia wymienionych w tym przepisie warunków do przyznania emerytury wcześniejszej dla osób urodzonych po dniu 31 grudnia 1948r. a przed dniem 1 stycznia 1969r., jednak przepis ten w przeciwieństwie do art. 184, wymaga łącznego spełnienia wszystkich określonych w nim przesłanek do dnia 31 grudnia 2008r., w tym również warunku stażowego.

Ubezpieczony w roku 2008 ukończył 55 lat, natomiast przy niekwestionowanym przez niego okresie 7 lat i 6 miesięcy pracy górniczej wykonywanej stale i w pełnym wymiarze czasu pracy pod ziemią możliwe było w jego przypadku obniżenie wieku emerytalnego, o którym mowa w art. 27 pkt 1, o 3,5 roku, zatem wiek emerytalny dla ubezpieczonego wynosi 61 lat i 6 miesięcy. Ubezpieczony bezspornie warunku wiekowego nie spełnił do końca roku 2008 i z tego względu w jego wypadku nie może znaleźć zastosowania art. 46 ustawy o FUS.

Przechodząc do dalszych rozważań należy podkreślić, iż ubezpieczony podnosi, że nie był w stanie wypracować ogólnego stażu pracy w wymiarze 25 lat bowiem, ze względu na zasłabnięcie w pracy i orzeczoną w związku z tym niezdolność do pracy, pobierał rentę z tytułu niezdolności do pracy.

Wprawdzie przepisu art. 10 a ust. 1 ustawy z dnia 17 grudnia 1998r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych przewiduje możliwość przy ustalaniu prawa do emerytury mężczyzny, który osiągnął wiek emerytalny wynoszący co najmniej 65 lat i utracił prawo do renty z tytułu niezdolności do pracy przysługującej z Funduszu z powodu odzyskania zdolności do pracy, uwzględnienia również okresu pobierania tej renty, jeżeli okresy składkowe i nieskładkowe, ustalone na zasadach określonych w art. 5-7 i 10, są krótsze od okresu wymaganego do przyznania emerytury, w zakresie niezbędnym do uzupełnienia tego okresu, jednak w przedmiotowym przypadku ubezpieczony domaga się przyznania prawa do emerytury wcześniejszej z tytułu obniżonego wieku w związku z wykonywaniem pracy górniczej (art. 184 w zw. z art. 39).

Powyższe uregulowanie zawarte w art. 10a ustawy wprowadza do polskiego prawa ubezpieczeń społecznych nowy okres: pobieranie renty z tytułu niezdolności do pracy, uwzględniany wyłącznie przy ustalaniu prawa do emerytury w wieku powszechnym - art. 27 - lub w wieku powszechnym przy obniżonym stażu - art. 28.

R. legis omawianego przepisu to umożliwienie spełnienia przesłanki stażowej osobie, która przez długi okres pobierała rentę z FUS, a po osiągnięciu powszechnego wieku emerytalnego odzyskała zdolność do pracy, przez co, z powodu wcześniejszego przebywania na rencie, nie spełnia warunku posiadania wymaganej ilości okresów (składkowych i nieskładkowych) i warunku tego nie ma już szans spełnić. Przepis ten nie znajdzie zatem zastosowania w stosunku do osoby, która nie pobierała renty z Funduszu, jak również odzyskała zdolność do pracy przed osiągnięciem wieku emerytalnego 60/65 lat (por. wyrok Sądu Apelacyjnego w Katowicach z dnia 8 lutego 2007r., sygn. akt III AUa 829/06, lex nr 339735).

Trzeba przy tym podkreślić, że ubezpieczony domaga się przyznania prawa do emerytury wcześniejszej z tytułu obniżonego wieku w związku z wykonywaniem pracy górniczej w oparciu o art. 184 w związku z art. 39 ustawy z dnia 17 grudnia 1998r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (t.j. Dz.U. z 2009r, Nr 153, poz. 1227 ze zm.), nie osiągnął powszechnego wieku emerytalnego 65 lat, wobec czego w jego przypadku brak jest możliwości zastosowania art. 10a ww. ustawy poprzez uwzględnienie do stażu pracy pobieranej renty inwalidzkiej w zakresie niezbędnym do uzupełnienia okresu wymaganego do przyznania prawa do emerytury.

Ze zgromadzonego materiału dowodowego wynika, że ubezpieczony na dzień 1 stycznia 1999r. udowodnił 23 lata, 11 miesięcy i 6 dni okresów składkowych i nieskładkowych zamiast wymaganych 25 lat.

Reasumując, Sąd ustalając, że ubezpieczony na dzień 1 stycznia 1999r. nie udokumentował 25 lat składkowych i nieskładkowych stwierdził, że T. B. (1) nie spełnia jednego z podstawowych warunków niezbędnych do przyznania emerytury z obniżonego wieku, wynikających z treści art. 184 w związku z art. 39, ustawy z dnia 17 grudnia 1998r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (tekst jednolity: Dz. U. z 2016r. poz. 887, ze zm.). Nadto na dzień 1 grudnia 2008r. nie osiągnął wieku 61 lat i 6 miesięcy, zatem nie spełnił także jednego z podstawowych warunków niezbędnych do przyznania emerytury z obniżonego wieku, wynikających z treści art. 46 w związku z art. 39, a tym samym jego odwołanie jest nieuzasadnione.

Mając na względzie wszystkie powyższe rozważania, Sąd uznał iż zaskarżona decyzja jest prawidłowa i na podstawie art. 477¹⁴ § 1 k.p.c. oddalił odwołanie.

(-) SSO Mariola Szmajdych